

продукту – досліджень, прийняття рішень і проведення їх у життя повинно існувати впевненість в діях кожного робітника та очікування від них заздалегідь визначених результатів. Довіра стає важливим гарантом дотримання договору між працівником і роботодавцем.

Особливість менеджменту віртуальних організацій породжується сучасним контекстом змін, що відбуваються в неоднорідних системах. Змінюється парадигма спільної діяльності, де збільшується вага пізнавальних елементів; прийняті рішення стають все більш пов'язаними; на зміну детермінізму і максимізації як домінантів поведінки економічних агентів приходять пристосовуваність і творчість на основі навчання. В зв'язку з чим виникає необхідність, по-перше, розробити механізм сполученості проблем управління персоналом та управління знаннями, по-друге – вчитися керувати креативом, тобто здатністю індивіда до прийняття та створенню принципово нових ідей, що відхиляються від традиційних або прийнятих алгоритмів мислення. Це означає зміни мотиваційних схем і програм розвитку креативності в віртуальних організаціях. У віртуальній організації знаходять свою специфіку технології управління персоналом: організація найму та відбору персоналу, оцінка їх професійних якостей, адаптація до нової ситуації, навчання в нових галузях знання, управління кар'єрою, мотивація і організація праці, управління конфліктами і стресами.

Таким чином, менеджмент у віртуальних організаціях стає новим напрямом розвитку управлінської науки, оскільки передбачає впровадження принципово нової методології пізнання та практичних способів її впровадження.

Джинджоян В. В.

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

З часу розгортання НТР (із середини 50-х років ХХ ст.) інформатизація перетворилася на важливий фактор соціально-економічного прогресу, передусім трудової діяльності сучасного працівника. При цьому створено сучасні інформаційні системи, основою яких є розвиток принципово нових засобів передавання інформації, – космічні, волоконно-оптичні та ін. Призначення

інформаційних систем – зберігання, обробка, перетворення, передавання та оновлення інформації. Створення таких систем та мереж на різних рівнях потребує величезних інвестиційних ресурсів, розробки та реалізації відповідних інвестиційних проектів, організації та функціонування ринку інформаційних продуктів і послуг, відповідної інфраструктури. Основними елементами процесу інформатизації є засоби обчислювальної техніки і техніки зв'язку (інформаційні технології, до складу яких входять мікро- та персональні комп'ютери, комп'ютерні системи, мережі передавання інформаційних продуктів – локальні, регіональні, державні, міждержавні та глобальні); інформаційні технології (засоби телекомунікацій – мережі обміну даних, електронна пошта та ін.; комп'ютерні програми, електронні бібліотеки та ін.), а також інформаційна культура суспільства (комплекс знань і навичок користування різними джерелами інформації, у т. ч. Інтернетом). Процес інформатизації з часу розгортання другого етапу НТР (із середини 70-х років ХХ ст.) поступово охопив економічну, соціальну, правову, політичну, ідеологічну, культурну, духовну підсистеми суспільства, прискорюючи соціально-економічний прогрес, створюючи передумови та елементи нового типу суспільства. З погляду технологічного способу виробництва цей процес можна назвати інформаційною економікою [1, с. 694].

Однією з основних складових системи інформатизації суспільства є економічні інформаційні системи. Основою інформаційної економіки виступають знання або інтелектуально-інформаційний ресурс. Згідно з концепцією інформаційного суспільства, що стала показником сучасного вдосконалення теорії постіндустріалізму, утверджується визначальний характер інформації та теоретичних знань у технологічному процесі й формуванні нового суспільства, бо виробничий процес більше не є основним вирішальним чинником змін, що впливають на право, соціальний устрій і цінності суспільства. Ця концепція значно збагатила методологічні основи і категорійний ряд теорії постіндустріального суспільства [2].

Сучасну систему управління підприємством відрізняє складна інформаційна система, що визначається необхідністю обміну внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків, багатоваріантністю видів інформації, яка циркулює в системі управління. Пріоритетна роль у цьому процесі належить управлінській системі, що зумовлено формуванням саме в ній інформації, необхідної як

для управлінських потреб, так і для керівників усіх рівнів. Мета управління як складної системи змінюється і розвивається відповідно до тенденцій розвитку системи вищого порядку (системи управління). Тенденції розвитку системи управління, ускладнення його механізмів, виникнення якісно нових суб'єктів і об'єктів зумовлюють необхідність розширення кола завдань управління і, відповідно, еволюцію його функцій у напрямку задоволення цільових запитів управління на різних рівнях [3, с. 105; 4].

Найважливіша особливість процесу управління полягає в його інформаційній природі. Система управління має властивість, яка полягає в тому, що всі елементи підсистем реагують на внутрішню й зовнішню інформацію, що бу-дується на засадах зворотного зв'язку. Ця властивість визначає природу й принципи побудови і функціонування систем управління.

У діяльності підприємств передача інформації є неодмінним першорядним фактором нормального функціонування як підприємства в цілому, так і окремих структурних підрозділів. При цьому набуває особливого значення забезпечення оперативності й вірогідності отримуваних даних.

Інформаційні вимоги безпосередньо залежать від конкретного рівня управління – стратегічного, тактичного, оперативного відповідно до функцій вищого, середнього й оперативного персоналу. Структуровані рішення зазвичай приймаються на оперативному рівні, на тактичному – напівструктуровані, на стратегічному – неструктуровані. Чим вище рівень управління, тим більше неструктурованих рішень, тому засоби й методи формування інформації не однакові для всіх рівнів [4, с. 93].

На стратегічному рівні потрібні підсумкові нерегламентовані звіти, прогнози й зовнішня інформація для розробки генеральної стратегії. На оперативному рівні потрібні регулярні внутрішні звіти з детальним порівнянням базисних і поточних показників, які допомагають відслідковувати поточні операції. Таким чином, інформаційні системи мають відповідати вимогам відповідних рівнів і надавати їм будь-яку потрібну інформацію.

Список використаних джерел:

1. Скотний В. Інформатизація / В. Скотний // Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол. : ... С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Вид. центр Академія, 2000. – Т. 1. – С. 694.
2. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007. – № 12. – Ст. 102.

3. Легенчук С. Ф. Аналіз можливостей реалізації бізнес-процесу «бухгалтерське документування» в сучасних інформаційних системах / С. Ф. Легенчук, К. О. Дударева // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу [Електронний ресурс]. – 2014. – Вип. 2 (26) – С. 201–211. – Режим доступу : <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/30757/27564>.
4. Джинджоян В. В. Информатизация системы управления предприятием / В. В. Джинджоян // Современный научный вестник : научно-теоретический и практический журнал. Серия «Економічні науки». – Белгород : ООО «Руснаучкнига». – 2014. – № 39. – С. 90–98.

Джинджоян В. В., Бердніков С. В.

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дієвість розвитку системи управління підприємством передбачає оптимізацію інформаційного забезпечення. При цьому інформаційне забезпечення не обмежується лише програмним забезпеченням для автоматизації процесів, а має враховувати конструктивні принципи (право на інформацію, відвертість, доступність інформації і свобода її обміну; об'єктивність, достовірність інформації; повнота і точність інформації; законність отримання, використання, розповсюдження і збереження інформації), інформаційні потоки, які є сукупністю даних (у паперовій та електронній формах), методи та способи опрацювання, вимірні індикатори (що дозволяють контролювати та коригувати стан середовища, ресурси).

Рух інформації відбувається у вигляді інформаційних потоків, який є певним чином організованою сукупністю даних в умовній, документальній та інших формах, яка генерується матеріальним або фінансовим потоком як усередині, так і поза системою управління. Між інформаційними потоками, з одного боку, та матеріальними і фінансовими, що породжують відповідні потоки інформації, з іншого, не існує однозначної відповідності або синхронності за часом виникнення. У той же час інформація передбачає наявність, по-перше, джерела інформації і, по-друге, його одержувача. Процес взаємодії між ними являє собою суть інформаційного забезпечення. Іншими словами, інформаційне забезпечення системи управління підприємством є процесом задоволення потреб керівників і конкретних працівників в інформації, яка базується на застосуванні спеціальних

методів і засобів її отримання, обробки, накопичення і передачі ним в зручному для користування вигляді. На нашу думку, поняття «інформаційне забезпечення» має включати: склад інформації, тобто сукупність інформаційних одиниць або інформаційних блоків (показники діяльності підприємства та індикатори, які характеризують зовнішнє середовище, документи, дані бухгалтерського обліку тощо), які необхідні для вирішення управлінських завдань; структуру інформації й інформаційних потоків та правила їх перетворення (обробки) – методи побудови і розрахунку показників (індикаторів), документів, агрегації й декомпозиції інформаційних одиниць і блоків, відповідної обробки інформації для надання її споживачеві; сукупність характеристик руху інформації, тобто кількісні оцінки потоків інформації (обсяг, інтенсивність, частота оновлення, тривалість збереження, тимчасові проміжки надходження), визначення шляхів проходження переробленої інформації у вигляді документів, побудова схем обігу інформаційних одиниць або блоків на підприємстві; результати оцінки якості інформації за наведеними вище характеристиками (релевантність, достовірність, комплексність, оперативність тощо); способи переробки інформації, а саме методи відбору, моніторингу, доставки, розподілу інформації серед користувачів, схеми забезпечення обробленою інформацією всіх елементів системи управління підприємством.

Первинною і основною стадією є пошук, моніторинг і збір даних. Від результатів цієї стадії залежить якість інформації за багатьма її характеристиками. Збір інформації в системі постійного моніторингу і зберігання даних відіграє значну роль у сукупності дій при ухваленні управлінських рішень, оскільки він пов'язаний з різною за характером і джерелами інформацією. Тому перш ніж починати поточне спостереження, для дієвості системи управління підприємством необхідно визначити мету дослідження і чітко окреслити коло питань, за якими необхідно відстежувати і накопичувати інформацію. На цьому етапі виконується збір інформації у вигляді баз даних, під якими розуміються структурно-організаційні, але аналітично необроблені масиви показників, що характеризують стан середовища функціонування системи управління підприємством.

Наступним етапом підготовки інформації є визначення аналітичної обробки і накопичення сукупності даних, які стають придатними для конкретного

використання. Наявність і використання інформації дають можливості ухвалювати відповідні рішення на будь-яких рівнях управління підприємством. У ході такої попередньої обробки інформації вона проходить етап синтезу і у підсумку набуває певних переваг: відокремлені інформаційні потоки і блоки поєднуються в єдиний інформаційний потік, що дозволяє виявляти певні загрози діяльності усередині самої системи управління і визначати фактори і умови появи загроз. У разі потреби для поглибленого аналізу конкретних проблем нами рекомендовано проводити додатковий пошук інформації. Результуючими стадіями інформаційного функціонування є напрацювання і підготовка проекту рішення з виконанням необхідних розрахунків і прогнозів і, як наслідок цього, – впровадження рішення і доведення його до виконавця.

Як показує практика управління підприємствами в Україні і за її межами, особливості інформаційного забезпечення керівництва і працівників визначає та обставина, що всі вони вимушені ухвалювати управлінські рішення в умовах браку інформації і дефіциту часу для приведення її до такого вигляду, коли цю інформацію можна ефективно використовувати. Основними вимогами інформаційного забезпечення управлінської діяльності є висока точність пошуку, повнота інформації, підвищення рівня обґрунтованості аналізу і подальшого синтезу інформації після її обробки, забезпечення надходження синтезованої (в основному аналітичної) інформації в потрібний час і в зручній для використання формі або вигляді.

Список використаних джерел:

1. Сардак С. Е. Науково-методичні основи управління розвитком виробництва у національній економіці: монографія / С.Е. Сардак, В. В. Джинджоян. – Дніпропетровськ : Інновація, 2010. – 175 с.
2. Сазонець О. М. Теоретичні засади економіки та організації корпоративних інформаційних систем : монографія / О. М. Сазонець. – Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2007. – 200 с.